

Määräyksen nimi	UAS-ilmatilavyöhykkeet (OPS M1-29)
Määräyksen asianumero	TRAFICOM/460416/03.04.00.00/2022
Määräyksen tausta ja tavoite	<p>Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/947 säännöistä ja menetelmistä miehittämättömien ilma-alusten käytössä antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden mm. miehittämättömän ilmailun kiello- ja rajoitusalueiden ja toisaalta sen vapaammin sallivien ilmatilavyöhykkeiden perustamiseen (ns. UAS-ilmatilavyöhykkeet).</p> <p>Suomessa ilmailulain 11 a ja 11 b §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi perustaa UAS-ilmatilavyöhykkeitä joko määräyksellä enintään kolmen vuoden määräajaksi tai hakemuksesta päätöksellä enintään vuoden määräajaksi. Rajoittava tai kieltävä UAS-ilmatilavyöhyke voidaan perustaa mm. valtion johtamisen, maanpuolustuksen, aluevalvonnan, poliisitoiminnan, oikeudenhoidon, kansainvälisten suhteiden hoidon, sosiaali- ja terveydenhuollon, teollisuuden, liikenteen tai ympäristönsuojelun kannalta tärkeiden kohteiden suojaamiseksi. Rajoittavat ja kieltävät vyöhykkeet eivät koske valtion ilmailua, ellei vyöhykkeen ehdoissa erikseen toisin mainita. Salliva UAS-ilmatilavyöhyke, jolla voidaan poiketa tietyistä miehittämättömän ilmailun avoimen kategorian vaatimuksista, voidaan perustaa kaupallista tai harraste- tai tutkimus- ja kokeilutoimintaa varten.</p> <p>Pitkäaikaiset eli enintään kolme vuotta voimassa olevat UAS-ilmatilavyöhykkeet julkaistaan ilmailumääräyksen OPS M1-29 liitteinä. Lisäksi UAS-ilmatilavyöhykkeitä perustetaan hakemuksesta Traficomin päätöksillä enintään yhden vuoden ajaksi.</p> <p>Traficom on pyytänyt esityksiä perustettavista UAS-ilmatilavyöhykkeistä 15.5.2023 mennessä. Nyt valmisteltavan määräysmuutoksen tarkoituksena on päivittää määräyksellä perustetut UAS-ilmatilavyöhykkeet Traficomille esitettyjen uusien tarpeiden mukaisesti.</p> <p>Saksan suurlähetystö on hakenut kieltävää UAS-ilmatilavyöhykettä. Aiemmin vastaavat kieltävät vyöhykkeet on perustettu Ison-Britannian, Ranskan ja Yhdysvaltain suurlähetystöjen suojaksi.</p> <p>Rajoittavia UAS-ilmatilavyöhykkeitä on esitetty useiden teollisuuslaitosten, satamien, poliisin toimipisteiden, merivartioaseman, kevytlentopaikan sekä Yleisradion Pasilan toimipisteen suojaksi. Monet näistä määräyksellä perustettavista rajoittavista UAS-ilmatilavyöhykkeistä on perustettu jo aiemmin lyhytaikaisina Traficomin päätöksellä. Lisäksi Väylävirasto on hakenut rajoittavia vyöhykkeitä keskiteytysti VAK-ratapihojen sekä tie- ja rautatietunnelien alueille.</p>

	<p>Poistettavaksi esitetään Tammisaaren merivartio-aseman rajoittava UAS-ilmatilavyöhyke Raaseporissa, koska Rajavartiolaitoksen toiminnot ovat siirtyneet sieltä muualle. Samoin poistetaan rajoittava UAS-ilmatilavyöhyke Kannuksen lentopaikalta (EFKN), jonka toiminta on lakannut. Poistettavaksi ehdotetaan myös Fennovoiman Hanhikivenniemen salliva UAS-ilmatilavyöhyke, koska ydinvoimalan rakennushanke ei parhaillaan etene.</p> <p>Uusia sallivia UAS-ilmatilavyöhykkeitä ovat hakenneet Ilmatieteen laitos Kuopion Vehmasmäkeen tutkimus- ja kokeilutoimintaa varten sekä Suomen Ilmailuliitto ry Kokkolanseudun RC-lentäjät ry:n puolesta Kälviän lennökkikentälle.</p> <p>Itse määräystekstiin ei ehdoteta muutoksia.</p>
Säädösperusta (laki), EU-/kv-oikeudellinen säädöstausta	<p>Ilmailulaki (864/2014) 11 a ja 11 b §</p> <p>Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1139 yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perustamisesta (ns. EASA-asetus)</p> <p>Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/947 säännöistä ja menetelmistä miehittämättömien ilma-alusten käytössä</p>
Hallitusohjelman ja Traficomin strategisten päämäärien huomioiminen	<p>Liikenneturvallisuuden parantaminen; toimivat ja turvalliset yhteydet.</p>
Määräyksen vaikutukset	<p>Vaikutukset seuraavat osaksi jo komission täytäntöönpanoasetuksesta ja ilmailulaista, joissa mahdollistetaan kieltävien, rajoittavien ja sallivien UAS-ilmatilavyöhykkeiden perustaminen miehittämättömän ilmailun tarpeisiin. Määräyksellä perustettavien ilmatilavyöhykkeiden vaikutuksia asiakkaiden ja viranomaisen toimintaan sekä mahdollisia toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia voidaan arvioida tarkemmin vasta, kun perustettavat vyöhykkeet ovat lopullisesti selvillä.</p> <p>Määräys edistää turvallisuutta kieltämällä tai rajoittamalla miehittämättömien ilma-alusten käyttöä sellaisilla alueilla, joilla siitä voisi aiheutua haittaa esimerkiksi poliisitoimintaan tai kansainvälisten suhteiden hoitoon liittyville intresseille taikka vaaraa teollisuuslaitoksen, sataman tai ratapihan toiminnalle. Toisaalta sallivat UAS-ilmatilavyöhykkeet mahdollistavat miehittämättömään ilmailuun liittyvän tutkimus- ja kokeilutoiminnan sekä lennokkiharrastuksen.</p> <p>Määräyksellä ei arvioida olevan vaikutuksia esteettömyyteen, yhdenvertaisuuteen eikä tasa-arvoon.</p>
Jälkiarviointi (arviointisuunnitelma / ei tehdä)	<p>Määräyksellä perustettavat UAS-ilmatilavyöhykkeet ovat voimassa kolmen vuoden ajan, ja määräys uudistetaan viimeistään tämän ajanjakson päättyessä. Perustettujen vyöhykkeiden tarkoituksenmukaisuutta seurataan myös määräyksen voimassaoloaikana ja määräystä muutetaan tarvittaessa.</p>

Määräyksen alustava aikataulu	Määräys annetaan kevään 2024 ilmatilamuutospaketin yhteydessä ja sen on tarkoitus tulla voimaan 18.4.2024 (AIRAC-voimaantulopäivä).
Määräyksen notifiointi (kyllä/ei), notifiointin aikataulu	Ei
Määräyksen suhde muihin hankkeisiin	-
Sidosryhmien kuuleminen	Sidosryhmiltä on pyydetty esityksiä perustettavista UAS-ilmatilavyöhykkeistä, ja määräysluonnos laaditaan näiden esitysten pohjalta. Määräysluonnoksesta pyydetään kommentteja lausuntokierroksella, jonka pituus on noin viisi viikkoa.
Määräyksestä viestiminen	Määräyshankepääätöksestä, lausuntokierroksesta ja määräyksen antamisesta tiedotetaan viraston verkkosivuilla sekä sähköpostitse ilmailun sääntelyn ja- kelulistalle ilmoittautuneille ja muille ilmatilamuu- tosten sidosryhmille. Lisäksi viestitään kohdenne- tusti perustettavia UAS-ilmatilavyöhykkeitä esittä- neille ja miehittämättömän ilmailun yrityksille. Val- miit määräykset julkaistaan Finlex-säädöstietopan- kissa ja Traficomil mailumääräyskokoelmassa.
Lisätietojen antajat/valmistelijat	ylitarkastaja Mika Saalasti, mika.saalasti(at)traficom.fi, puh. 029 534 6108 lakimies Leila Iikkanen, leila.iikkanen(at)traficom.fi, puh. 029 534 6039
Päiväys	9.10.2023
Määräyshankepääätöksen hyväksyminen	Jari Pöntinen johtaja Jukka Hannola päällikkö, ilmailun infra